

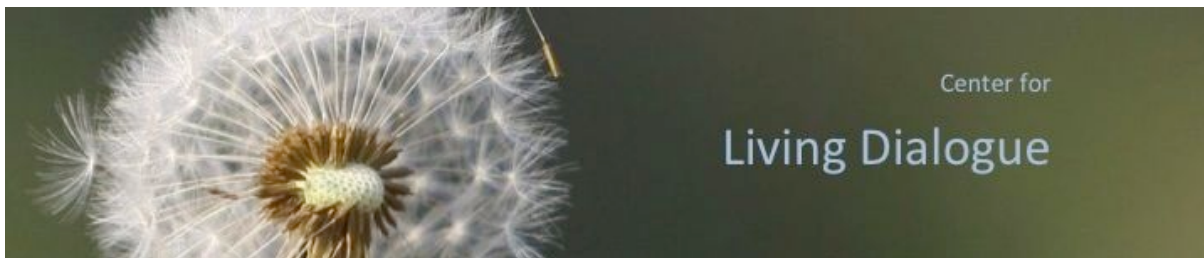
Opleiding

Systemisch- dialogisch werken voor hulpverleners

**Systemisch denken, opstellingen en dialoog
in therapie en coaching**

*Een diepgaande en praktijkgerichte opleiding in 5 modules
voor mensen in hulpverlenende beroepen,
die geïnteresseerd zijn in relatiekwaliteit,
als belangrijke motor voor verandering en groei
en hun eigen persoonlijke ontwikkeling daarin
als uitgangspunt willen nemen.*

Voor wie?

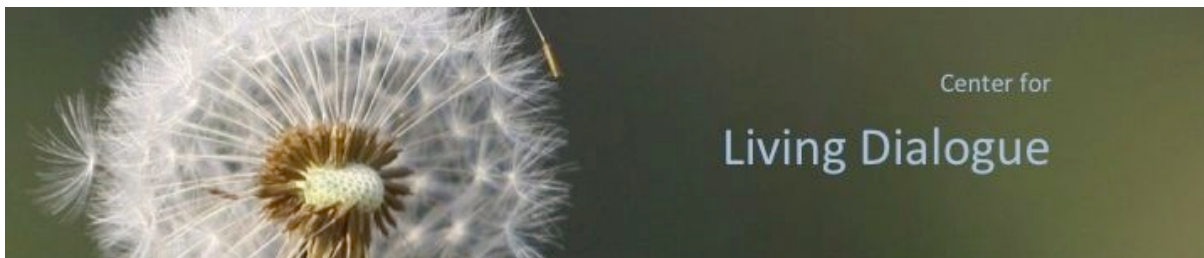
Mensen, die binnen de hulpverlening werkzaam zijn, zoals logopedisten, fysiotherapeuten, haptotherapeuten, maatschappelijk werkers, (homeopathische) artsen, coaches, psychologen, counsellors, diëtisten etc.

- **Hulpverleners die persoonlijke processen willen verdiepen**

Mensen die in de hulpverlening werken, kiezen hier vaak heel bewust voor omdat ze begaan zijn met het lot van de ander. Om dit werk langdurig vol te kunnen houden, is het belangrijk om een goede balans te hebben tussen bij jezelf blijven en bij de ander laten wat bij de ander hoort. Hulpverleners hebben veel te geven en staan voor anderen klaar. In de opleiding staan we voor een groot deel stil bij hoe het met de zorgzaamheid naar onszelf toe gaat. Hoe liefdevol kunnen we naar onszelf kijken en wat staat dat mogelijk in de weg. We kunnen immers alleen datgene zelf geven, wat we eerst genomen hebben. In de opleiding gaan we in dialoog met eigen problematiek. Hoe verhouden we ons als hulpverlener ten opzichte van de ander, welke plaats nemen we in? We gebruiken het systemisch-dialogisch kijken en denken om de eigen plek binnen het familiesysteem te verkennen en eigen patronen te verhelderen. Hoe meer bewustzijn we hebben van ons eigen systeem, des te beter kunnen we het onderscheid maken tussen dat wat bij ons en wat bij de ander hoort.

- **Hulpverleners die systemisch-dialogisch werk in hun bestaande beroep willen integreren**

Middels het werken aan eigen processen tijdens de opleiding, oefen je in het werken vanuit je eigen centrum. De dialogische principes ondersteunen je om open te luisteren, open te spreken, zonder oordeel. Vanuit gelijkwaardigheid het contact met de ander aangaan, in een goede balans van geven en nemen. Dialogische principes helpen je om te vertragen en te zijn met wat er is, niks meer en niks minder. Je ervaart zelf het effect van opstellingen, de rol van representant en de kracht van dialogische werkvormen. We oefenen met systemisch-dialogisch waarnemen, het diep contact kunnen maken met jezelf, de ander en het systeem waar hij of zij mee verbonden is. Je leert om op respectvolle en gelijkwaardige wijze systemisch – dialogische interventies te doen, die een werkelijk verschil maken voor de cliënt en zijn of haar systeem. We oefenen het inleidend interview, het betrekken van de familieachtergrond in de vraagstelling van de cliënt, het maken van een genogram, systemisch – dialogische vraagstellingen, opstellingen met figuren en symbolen, gebruik van bodem-ankers en korte opstellingen met representanten. De werkvormen zijn zowel toepasbaar in de individuele setting als in groepsverband.

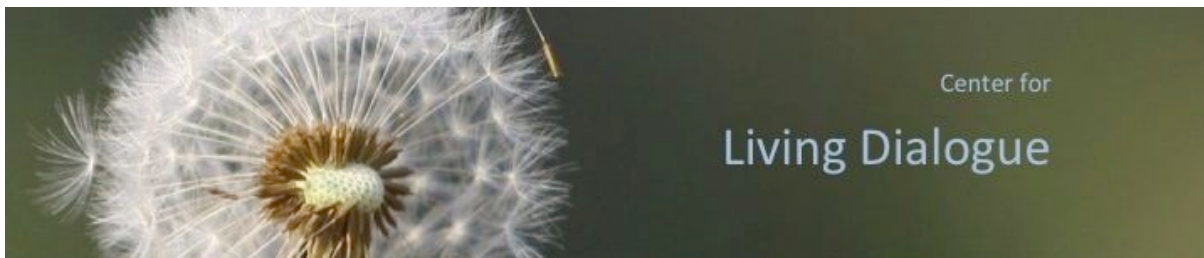
Doelstellingen

De oefenvormen zijn erop gericht om:

- Present te zijn in het hier en nu, in contact met je lichaam, je eigenwaarneming, je eigen kern
- Te oefenen in open luisteren, open en authentiek spreken, gelijkwaardigheid in contact
- Bewust te worden van de werking van ons denken
- Je eigen plek in verschillende systemen te ervaren en daarbij horende dynamieken te herkennen.
- Korte opstellingen zelf op dialogische wijze te begeleiden
- Systemisch-dialogische coachingsgesprekken te voeren
- Systemisch-dialogisch werk bij intervisie en supervisie in te zetten
- Dialoogcirkels en dialogische werkvormen toe te passen in zowel groepswork als individuele settings.

Wat is kenmerkend voor systemisch dialogisch werk?

- Een vraag of probleem beweegt zich in het veld van relaties waarin we leven (systemisch waarnemen).
- Het zichtbaar en voelbaar maken van deze relatie door posities in de ruimte in te nemen met representanten, bodem-ankers of figuren.
- Door gezamenlijk veranderingen in het neergezette beeld aan te brengen, kan er een nieuw beeld ontstaan waarin contact en verbinding opnieuw erfahrbaar wordt.
- Het voelend waarnemen is een belangrijk instrument voor verandering.
- De familie-achtergrond is een belangrijke basis voor het ontstaan en instandhouden van gevoels- en gedragspatronen.
- Een levende relatie met jezelf en de omgeving wordt ondersteund door dialogische kernvaardigheden: open spreken, open luisteren, oordelen uitstellen, lichaamswaarneming, verlangzamen, omgaan met stilte, onderzoeken.
- We kunnen in gelijkwaardige relatie samen leren.
- Luisteren en spreken vanuit het hart bewust als hulpbron voor groei en verandering inzetten.
- Over generaties heen waarnemen en verbinden.
- Werken met opstellingen, systemische beelden, in gelijkwaardig contact en uitwisseling met de ander
- Focus verschuift van probleemgericht naar oplossings- en mogelijkheden gericht
- Verandering en leren vindt niet alleen plaats op gedragsniveau, maar ook op de lagen van overtuiging, identiteit en spiritualiteit.

Inhoud van de opleiding

Blok 1: Het veld van relatie

Algemeen doel:

De deelnemer heeft systemisch- dialogische houdingsaspecten ervaren en concrete vaardigheden geoefend in het werken met de klacht van de cliënt.

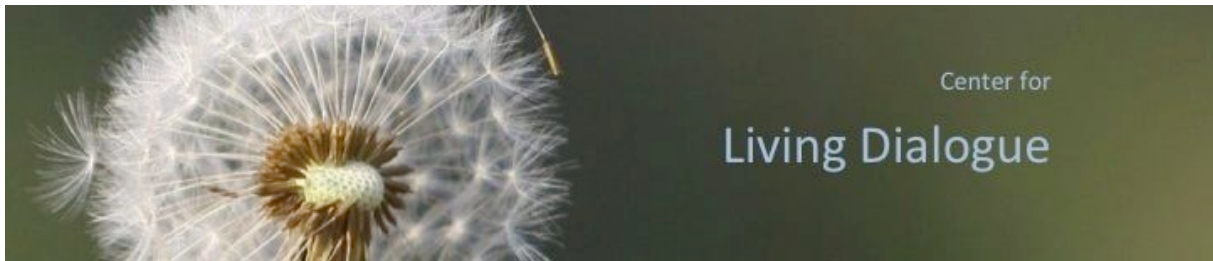
Leerdoelen specifiek:

De deelnemer heeft kennis genomen van:

- systeemtheoretische modellen, fenomenologisch en constructivistisch
- dialoogmodel, ik/wij model en diversiteitsmodel
- houdingsaspecten voor een systemisch dialogische benadering

De deelnemer heeft de volgende werkvormen ervaren en geoefend:

- dialogische werkvormen in de individuele therapie
- systemisch werken met symbolen en figuren
- inoefenen van verschillende soorten luisteren
- versterken van lichaamsbewustzijn
- verlangzaming als innerlijke houding
- spreken en luisteren vanuit het hart
- oplossingsgericht vragen: het gezamenlijk creëren van een goede toekomst
- De deelnemer heeft een reflectorische blik geworpen op specifieke systemische relatiedynamieken tussen therapeut en cliënt met behulp van systemische supervisieopstellingen.

Blok 2: Autonomie en verbondenheid

Algemeen doel:

De deelnemer heeft leerdoelen voor zichzelf geformuleerd vanuit de zelfreflectieschaal. De deelnemer heeft geoefend met systemisch waarnemen, zicht op wat systemen zijn en eigen plek daarin. De deelnemer heeft in dialoog gereflecteerd wat de eigen inbreng is in relatie met de cliënt. De deelnemer heeft geoefend met inleidend interview en heeft eerste stappen gezet in het werken met representanten.

In dit blok komt de belangrijkste basiskennis aan bod, wat in de daarop volgende blokken steeds verder geïntegreerd zal worden.

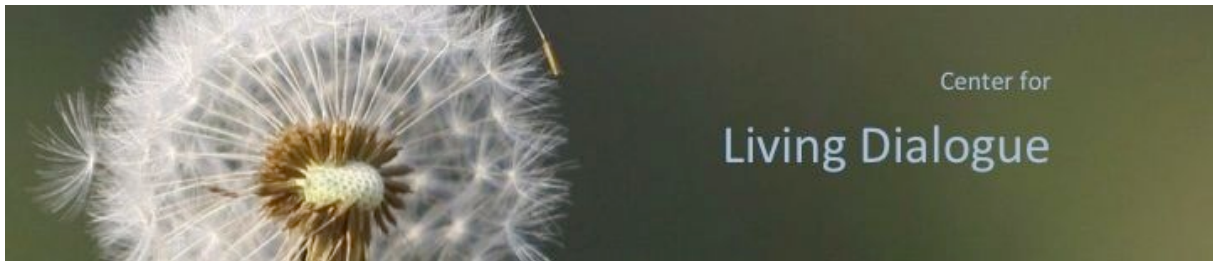
Leerdoelen specifiek:

De deelnemer heeft kennis genomen van:

- Zelfreflectieschaal
- Logische niveaus
- Basisprincipes van dialogisch werk
- Phenomenologisch waarnemen
- Persoonlijk en collectief geweten
- Dynamieken
- Genogram en inleidend interview
- Route door een opstelling

De deelnemer heeft de volgende werkvormen ervaren en geoefend:

- Inleidend interview vanuit het lege midden
- Systemische vragen stellen
- Begeleiden van representanten
- Open opstellen: aan de hand van eigen thema's opstellingen starten
- Systeemenergie waarnemen en systeemdruk verhogen/verlagen

Blok 3: Relatie- en hulpverleningsdynamiek

Algemeen doel:

De deelnemer heeft geoefend met het loslaten van teveel willen helpen en heeft geleerd goed in contact te zijn met de eigen kern. De deelnemer heeft geoefend met verschillende vormen van systemisch werk.

Leerdoelen specifiek:

De deelnemer heeft kennis genomen van:

- Dynamieken en loyaliteit in eigen leven
- Systemisch coachen
- Structuuropstellingen

De deelnemer heeft de volgende werkvormen ervaren en geoefend:

- Reflectie op eigen innerlijke houding als therapeut
- De werking van het geweten
- In kleine en grote groep zelf als begeleider door een opstelling gaan
- Het afronden van een opstelling

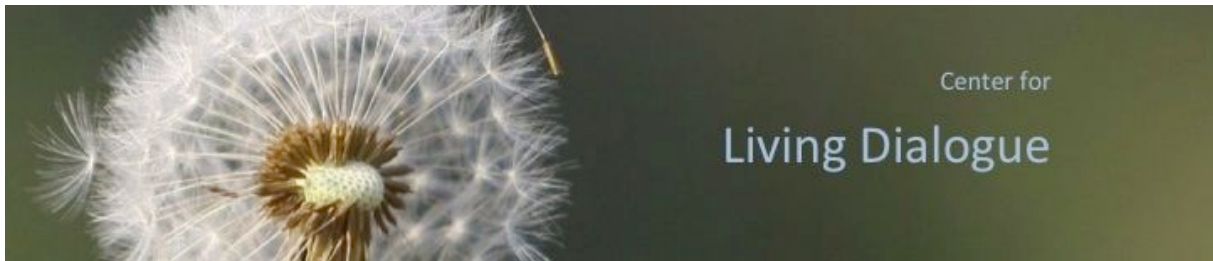
Oefendag

Algemeen doel:

De deelnemer heeft geoefend met dialogische werkvormen, tafelopstellingen en kleine opstellingen met andere deelnemers en/of cliënten. Ervaring opdoen in combineren van opgedane kennis met systemisch waarnemen en intuïtie.

Deelnemers worden zoveel mogelijk gestimuleerd om 'vlieguren' te maken.

Opstellingenwerk is niet te leren door alleen de kennis te vergaren, maar juist door heel veel ervaring op te doen.

Blok 4: Ik en jij

Algemeen doel:

De deelnemer heeft geoefend met systemisch dialogische werkvormen die zowel toepasbaar zijn in de individuele setting als in groepsverband.

Leerdoelen specifiek:

De deelnemer heeft kennis genomen van:

- Toepassing van dialoogcirkels en andere dialogische interventies, co- counselling en triades
- Het effect van wat een cliënt met een opstelling doet
- Ethiek
- Toepasbaarheid van systemisch dialogisch werk binnen de eigen beroepsuitoefening

De deelnemer heeft de volgende werkvormen ervaren en geoefend:

- Vertaalslag maken naar eigen praktijk
- Oefenen met cliënten uit de (eigen) praktijk

Blok 5: Vanuit het midden

Algemeen doel:

De deelnemer heeft geoefend met alle aangeboden werkvormen en kan het geleerde meenemen naar de eigen werksetting.

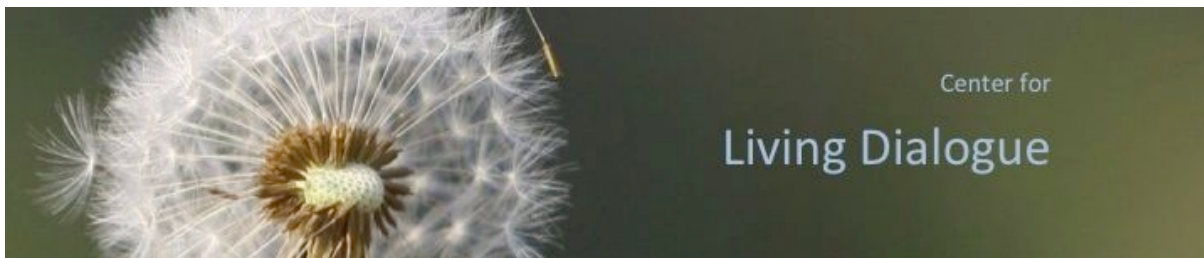
Leerdoelen specifiek:

De deelnemer heeft kennis genomen van:

- Eigen houding evalueren met de zelfreflectieschaal
- Verfijnen van de begeleidersrol
- Dialogische principes als meetlat voor relatiekwaliteit

De deelnemer heeft de volgende werkvormen ervaren en geoefend:

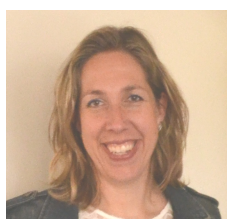
- Zelf een opstelling op dialogische wijze begeleiden met een cliënt (inclusief het ervaren van een cliëntendag) en evalueren
- Feedback ontvangen in de dialoogcirkel, op de ontwikkeling van de eigen systemisch-dialogische houding en vaardigheden

Begeleiding

Eelco de Geus leidt het centrum voor Living Dialogue in Wenen, waar hij leeft met zijn vrouw en drie kinderen. Eelco geeft internationaal seminars en begeleidt opleidingen voor systemisch- dialogische procesbegeleiding en opstellingenwerk. Bijzonder kenmerken van zijn werk zijn een diepgaande integratie van dialogisch en systemisch denken en het inzetten van muziek daarbij, wat een geheel eigen, zowel verdiepende als lichte dimensie toevoegt aan het opstellingenwerk.

Brenda Zwinkels is logopedist-stottertherapeut en begeleidster van systeemopstellingen. Brenda werkt nauw samen met Eelco om het systemisch- dialogisch werk binnen de hulpverlening vorm te geven. Brenda organiseert deze opleiding en diverse seminars voor systemisch – dialogisch werk in haar eigen bedrijf ,Davotes’.

Informatie

Voor logopedisten worden vanaf september 2016 op locatie informatie-bijeenkomsten georganiseerd. Doelstelling hierbij is dat men zelf kan ervaren wat systemisch dialogisch werk is, een eerste kennismaking voor wie dit werk nieuw is. Hulpverleners uit andere werkgebieden zijn hier ook van harte welkom. Op dinsdagavond 22 november 2016 is er een informatie-bijeenkomst in Delft met Eelco en Brenda samen. Informeer naar de mogelijkheden of kijk voor de agenda op www.davotes.nl.

Data 2017:

Blok 1: 18-19-20 januari 2017 (Inleidende Module, open inschrijving)

Blok 2: 4-5-6 april 2017

Blok 3: 22-23-24 mei 2017

Oefendag: 6 juli 2017

Blok 4: 12-13-14 september 2017

Blok 5: 15-16-17 november 2017

Plaats: Delflandhoeve in Delft

Tijd: Dagelijks 9.30 -17.00 uur

Kosten: €3200,- (betaling per module in overleg mogelijk)

Aanmelding & Organisatie:

Davotes

Brenda Zwinkels: brenda@davotes.nl tel. 06-39119006